

NVE

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 24.09.2025

Vår ref.: 202120326-27 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

420 kV Lebesby-Seidafjellet - NVE ber Statnett om mer informasjon

Vi viser til vår epost av 28. februar, der vi oversendte høringsuttalelsene til søknaden om 420 kV Lebesby-Seidafjellet, og ba Statnett kommentere temaene som går igjen. Statnett kommenterte disse 25. juni.

Det er endel av temaene som dere ikke har kommentert, eller som kun er kommentert på overordnet nivå. Det er også noen temaer som har blitt mer aktuelle i årene etter at utredningsprogrammet for 420 kV Lebesby-Seidafjellet ble fastsatt, og som må utdypes.

I vår epost av 28. februar trakk vi konkret fram enkelte høringsuttalelser, som eksempler på spørsmål som er tatt opp. Høringsuttalelsene er oversendt til Statnett tidligere, men kan også finnes via [høringssakens side på Einnsyn](#). Vi minner spesielt om de to innsigelsene som er fremmet, fra Sametinget (NVE-ref. 2024/14528-286) og Statsforvalteren (NVE-ref. 2024/14528-287).

NVE ber Statnett om følgende tilleggsinformasjon:

1. Behov og begrunnelse

Vi ber om en vurdering av om det kan være rasjonelt å dele opp prosjektet i flere byggetrinn, og i så fall hvilke. Eventuelle byggetrinn kan gjerne vurderes tilpasset til kjente planer om forbruk eller produksjon.

Vi ber dere spesielt om å vurdere muligheten til å oppgradere transformering i Seidafjellet/Varangerbotn separat, som nevnt i Statnetts oppdaterte Områdeplan Nord, datert juni 2025.

Vi ber om at dere presiserer om kapasitetene til nytt forbruk og ny produksjon som er oppgitt i behov- og lønnsomhetsanalysen er med eller uten ringdrift, og hvordan ringdrift påvirker kapasiteten.

Vi ber også om oppdatert status på den planlagte søknaden om styringsenhet/back-to-back.

2. Teknisk løsning

Antall ledninger

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Mange høringsparter er opptatt av hvorvidt det er behov for en ny ledning, og hvilke naturinngrep som ledningene til sammen utgjør. Statnett har kommentert at det ikke er planer om å rive dagens 132 kV-ledninger. NVE ber Statnett beskrive konsekvensene for kraftsystemet i Finnmark om man skulle revet en av ledningene.

Ledningsføring ut fra Leb A

420 kV Skaidi-Lebesby har nå fått konsesjon, og Lebesby stasjon skal plasseres ved Landersfjord, plassering Leb A. For denne stasjonsplasseringen har Statnett skissert en 420 kV ledningstrasé videre østover som går sørøst for fjellet Jerkum. NVE ber Statnett vurdere en løsning som fører 420 kV ledning på nordsiden av Jerkum, for å samle ledningene i området.

Koronastøy

Reindrifta trekker fram potensialet for den nye ledningen og transformatorstasjonen å forstyrre rein med koronastøy og koronalyse, særlig vinterstid. NVE ber Statnett om å redegjøre for forventet forskjell i koronastøy mellom dagens 132 kV-ledninger og planlagt 420 kV-ledning, og å beskrive eventuelle avbøtende tiltak for å redusere dette.

3. Alternative stasjonsplasseringer

Transformatorstasjon

Reindrifta i området har motsatt seg den foreslåtte plasseringen av ny transformatorstasjon på Seidafjellet, og mener at den ble foreslått på grunnlag av for lite og misvisende informasjon. Både Sametinget og Statsforvalteren har fremmet innsigelse mot stasjonsplasseringen basert på konsekvensene for reindrift. Sametinget har også fremmet innsigelse mot plasseringen begrunnet i at den vil være skjemmende både for Stuorastivrran/Styren-alda, som regnes som et hellig fjell, og for siktlinjer mot et område som er vurdert som et UNESCO-område. Distrikt 6 kommenterer i sin uttalelse at nye Varangerbotn transformatorstasjon må plasseres inntil annen infrastruktur.

NVE ber Statnett om å revurdere de tidligere vurderte stasjonsplasseringene, med tanke på å finne en plassering eller en løsning som vil være mindre belastende for reindrifta, og som i mindre grad berører områder med viktige kulturminner, se også pkt. 5. NVE ber om at de aktuelle plasseringene vurderes på en systematisk måte som synliggjør fordeler og ulemper ved de ulike alternativene, slik Statnett ser det. Her bør både kostnader og systemmessige fordeler og ulemper tas med, i tillegg til forventede konsekvenser for omgivelsene.

NVE ber spesielt om at plassering i nærheten av dagens Varangerbotn stasjon vurderes på nytt. Muligheten for å gjenbruke dagens stasjon eller deler av denne skal inngå i vurderingen, med begrunnelse. Vi gjør oppmerksom på at det i dette området finnes områder med den sterkt truede naturtypen palsmyr, som det i utgangspunktet bør søkes å unngå å berøre.

Det er viktig at forventede dimensjoner på anlegget og eventuelle tilleggsanlegg som vei, gjerde osv. kommer tydelig frem når Statnett er i dialog med berørte parter om plassering av transformatorstasjon.

4. Reindrift

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Vi viser spesielt til høringsuttalelser fra de berørte reinbeitedistriktene, som i tillegg til relevant info har oppdatert kontaktinformasjon til distriktene:

Distrikt 9 – NVE-ref. 2024/14528 - 496

Distrikt 13 – NVE-ref. 2024/14528 - 480

Distrikt 7 – NVE-ref. 2024/14528 - 267

Distrikt 6 – NVE-ref. 2024/14528 - 269

Samlet belastning/samlede virkninger

Dette temaet har fått økt relevans med Kraftløftet i Finnmark, og er etterlyst av mange, bl.a. Landbruksdirektoratet (NVE-ref. 2024/14528-250). NVE ber Statnett om å gjøre en mer detaljert vurdering av samlede virkninger for reindrift enn opprinnelig utredningsprogram fra 2011 la opp til, som følger:

NVE ber om en oppdatert oversikt over både eksisterende og planlagte inngrep som berører de aktuelle reinbeitedistriktene.

Vi ber om at virkningen både av inngrep som allerede er gjennomført og planer som er vedtatt eller godkjent beskrives. Vurderingen skal inngå i konsekvensgraden som settes for hvert distrikt.

Vi ber om en vurdering av de samlede virkningene for hvert av de fire berørte reinbeitedistriktene. Vurderingen skal inkludere de forventede virkningene av planlagte 132 kV Adamselv-Mehamn, og av de planlagte vindkraftverkene som vil påvirke distriktet. Dette er informasjon som NVE også har bedt tiltakshavere for de nevnte prosjektene om å utrede. NVE forutsetter at Statnett har dialog og samarbeid med disse for å dele informasjon.

Annen belastning som påvirker totalsituasjonen for reinbeitedistriktet, som endringer i rovdyrsituasjonen, klimaendringer mm skal beskrives.

NVE ber om en overordnet vurdering av helseeffekter for reindriftsenhetene som påvirkes direkte av tiltaket. Vurderingen skal referere til større befolkningsbaserte studier som SAMINOR 1, 2 og 3. Virkningene for barn og unge knyttet til reindriften skal vurderes. Vurderingen skal ikke inngå i fastsatt konsekvensgrad for tema reindrift.

Rapporten om samlet belastning skal deles med reinbeitedistriktet.

Avbøtende tiltak

Det er uklart om avbøtende tiltak og forventede konsekvenser av disse er diskutert med reindriften. NVE legger til grunn at avbøtende tiltak som foreslås i en søknad skal diskuteres med det aktuelle reinbeitedistriktet, og at distriktets syn kommer frem i vurderingen.

Anleggsperioden og begrensninger

Fagrapporten for reindrift fremhever at det viktigste avbøtende tiltaket for reindrift vil være at anleggsarbeidet utføres når det ikke er rein i området. Fagrapporten nevner konkrete perioder som reindrifta normalt ikke er til stede, som følger:

- Ifjordfjellet (desember-april og 1. juli-10. august)

- Nordkinnhalvøya/Vestertana (1. mai til 1. oktober)

- Rákkonjárga (vest for Tanaelva 1. juni – 1. desember, øst for Tanaelva 20. januar til 1. april og fra 25 juni til 1. oktober)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Varangerhalvøya (1. juli – 15. oktober og 15/1 til ca. 20/3)

Så vidt NVE kan se har ikke Statnett kommentert disse periodene nærmere i søknaden, men skriver overordnet at dere planlegger å legge størsteparten av anleggsarbeidet til vinteren.

I sin høringsuttalelse kommenterer distrikt 13 at i år med vanskelige beiteforhold vil deres bruk av området avvike fra det som er lagt til grunn for fagrapporten, og at distriktet må beholde denne muligheten til alternativt beite. Distriktet ber NVE om å tillate anleggsarbeid innenfor D13 kun i tidsrommene 1.6-10.8, og 1.12-1.4, og at anleggsarbeidet stanses umiddelbart dersom distriktet varsler at de er nødt til å bruke anleggsområdet til vinterbeite.

Distrikt 7 skriver også at distriktet bruker områdene ved skillegjerdet aktivt i november/desember, og fra slutten av mars gjennom første halvdel av april. Distriktet mener at anleggsarbeid som foregår vinterstid vil være svært forstyrrende for deres drift.

NVE ber Statnett om å kommentere tidsperiodene og begrensningene som er nevnt, både av fagutreder og av reinbeitedistriktene. I kommentarene skal det gjøres rede for konsekvensene for tidsbruk og for kostnader, etter Statnetts syn.

Utgiftsdekning

NVE forutsetter at Statnett gjør det mulig for reindriftsutøverne å medvirke i utredningsarbeidet ved å dekke deres nødvendige kostnader.

5. Kulturminner, samisk kulturutøvelse og tradisjonell utmarksbruk

Samiske hellige steder og kulturminner

NVE viser til Sametingets innsigelse, nevnt innledningsvis, og bl.a. sameforeningene i Tanas innspill (NVE-ref. 202414528-316 og -442) om samiske hellige steder, Sieiddatriangelet og kulturlandskapet Varjjat siida. Finnmark fylkeskommunes innspill (NVE-ref. 202414528-475) støtter kravet om utredning av Varjjat siida, som nå er besluttet ført opp på tentativ verdensarvliste.

NVE ber Statnett om å utrede samiske hellige steder som kan bli berørt av tiltaket, med vekt på stedene som er nevnt i innspillene over. Vi ber Statnett beskrive konsekvensene for disse og for Varjjat siida, og beskrive hvordan utbyggingen kan ta hensyn til disse. Dersom Statnett ikke ser det som mulig å unngå et samisk hellig område eller Varjjat siida skal dette også beskrives.

Beskrivelsen og vurderingene bør diskuteres med parter som har lokalkunnskap i området. Vi viser også til punkt 3, om å drøfte alternativ stasjonsplassering.

Tradisjonell samisk utmarksbruk

NVE viser til Sametingets innsigelse og sameforeningene i Tanas innspill om tradisjonell, samisk utmarksbruk, meahcásteapmi.

NVE ber Statnett om å

- beskrive utmarksbruk og tradisjonell utmarksutøvelse, inkludert utmarksnæring i influensområdet, med vekt på området rundt Tanaelven.
- Vurdere konsekvensen av tiltaket på den tradisjonelle utmarksbruken, med særlig vekt på den samiske kulturutøvelsen for både fastboende og reindriftsutøvere.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Utredningen skal bygge på allment tilgjengelig informasjon/dokumentasjon supplert med samtaler/intervjuer med berørte samiske utmarksbrukere og andre relevante kilder som er representative for de samiske interessene i området. Der det er relevant og praktisk mulig skal vurderingene diskuteres med parter som har erfaringsbasert lokalkunnskap i områder.

6. Naturmangfold og vannmiljø

Vi viser til Statsforvalterens innsigelse, begrunnet med mangler i kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 og føre var-prinsippet jf. § 9. Manglene er nærmere bestemt knyttet til bl.a. fugl, verneområder, geologisk mangfold, vannmiljø og bruk av rødlista for arter fra 2015.

Fugl

Statsforvalteren mener kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig for å vurdere virkninger og avbøtende tiltak for fugl.

NVE ber om at Statnett:

- Kartlegger og utarbeider en oversikt over økologiske og landskapsøkologiske funksjonsområder for fugl i influensområdet for tiltaket. Det skal fokuseres på rødlistede (gjeldende rødliste) eller hensynskrevende arter med spesifikke habitatkrav eller begrenset utbredelse, og som er utsatt for kollisjon med kraftledninger, og/eller er sårbare for støyende anleggsaktivitet og menneskelig ferdsel. Dette skal bl.a. inkludere rovfugl, snøugle, taigasædgås, tundrasædgås og dverggås.
 - Det skal innhentes oppdatert kunnskap fra lokale og regionale myndigheter (inkludert opplysninger om skjermede arter) og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap og kunnskap fra eksisterende overvåkning.
 - Vi presiserer at det skal utføres feltregistreringer langs ledningstraseene for spesielt å fange aktiviteter som hekking og trekk.
 - Det skal vises i kart hvor det er utført feltregistreringer.
 - Det skal vurderes særskilt om ledninger krysser mulige trekkruiter for dverggås, taiga- og tundrasædgås i områdene mellom Varangerfjorden og Tanadalen og mellom Adamselv og Laksefjordvidda.
 - Det skal utarbeides et verdikart som viser økologiske og landskapsøkologiske funksjonsområder.
- Utfører undersøkelser for å kartlegge flyvehøyder for kollisjonsutsatte arter som følger trekkkorridoren gjennom Tanadalen, med fokus på arter som er rødlistet og/eller har fåtallige bestander, herunder også dverggås, tundra- og taigasædgås. Undersøkelsene skal danne grunnlag for å vurdere kollisjonsfare, avbøtende tiltak og vurderinger av tiltaket etter naturmangfoldloven § 49 jf. neste avsnitt.
- Angir tidspunkt, varighet og metode for feltarbeid.
- Vurderer og beskriver usikkerhet i datagrunnlaget og potensialet for ytterligere funn av beslutningsrelevante arter av fugl.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Sender skjermingsverdig informasjon om sensitive arter til NVE i et separat vedlegg som er unntatt offentlighet.

Vurdering av tiltaket etter nml. § 49

Statsforvalteren mener tiltaket må vurderes etter naturmangfoldloven § 49 om «utenforliggende virksomhet som kan medføre skade», ettersom tiltaksområdet er vurdert å være et viktig trekkområde for fugl til og fra områder som er vernet av hensyn til fugl.

NVE ber Statnett om å vurdere tiltaket etter nml. 49 for Tanamunningen naturreservat. Vi ber også om at Statnett gjør en nærmere vurdering for andre verneområder basert på oppdatert kunnskap om trekkruiter som framkommer gjennom tilleggsutredningen. Vi peker spesielt på områdene vernet gjennom verneplan for våtmark i Varangerfjorden, Tanafjorden og Laksefjorden.

Naturtyper og rødlistede arter av karplanter, moser, lav og sopp

Statsforvalteren skriver at rødlistearter må stedfestes i felt og at det må innarbeides tiltak for å ivareta artenes voksesteder. Statsforvalteren mener også at rødlistestatus for alle relevante arter må oppdateres iht. gjeldende norsk rødliste for arter.

NVE mener kunnskapsgrunnlaget som foreligger for rødlistede arter av karplanter, moser, lav og sopp er mangelfullt. Tabelloversikten i KU-rapporten framstår, med mindre det er gjort egne funn som ikke er lagt inn i Artskart, som et grovt uttrekk fra Artskart. Det ser ikke ut til at det er gjort en kritisk gjennomgang av om artene faktisk kan forekomme i influensområdet gitt økologi og en sjekk av den tekstlige angivelsen av funnsted i Artskart.

Dette gjelder bl.a. tatarsmelle, som ifølge Artsdatabanken kun er kjent fra aktiv skredmark langs breddene av Polmakelva, og skaftmelde som er tilknyttet strandenger. Slik NVE oppfatter det ligger ingen av registreringene i Artskart i influensområdet for tiltaket, og informasjonen er derfor ikke beslutningsrelevant (220 kV-ledningen krysser Polmakelva i området, men etter det NVE forstår, er det ikke planlagt tiltak på ledningen her). Det følger ikke med kart i rapporten som viser rødlistearter inkludert ev. egne registreringer av rødlistede arter, og det er uklart om det er gjort egne funn.

Ifølge utredningen er det gjort en vurdering av potensialet for forvaltningsrelevante naturtyper, basert på foreliggende data og enkelte søk langs traseen i hovedsak fra helikopter, med enkelte stopp underveis. Etter en vurdering av Statnett er trasé for omlegging av 220 kV-ledningen fra Ivalo og det omsøkte stasjonsalternativet ikke befart av Norconsult. Det er ikke vist i utredningen hvor det er utført kartlegging, og etter det NVE kan se er det ikke gjort registreringer av forvaltningsrelevante naturtypelokaliteter i forbindelse med utredningen.

NVE ser at en fulldekkende kartlegging i felt av naturtyper i fjellet etter Miljødirektoratets instruks kan være urimelig tidkrevende. Samtidig kreves det mer kunnskap om naturtyper enn det som er framlagt i utredningen som grunnlag for å vurdere tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12 og for å stille hensiktsmessige vilkår i en konsesjon. NVE viser til at første versjon av resultatene fra Miljødirektoratets prosjekt med fjernmåling av naturtypedata for fjellet i Norge etter planen skal være ferdigstilt i løpet av 2025, og at dette kan brukes som grunnlag for en tilleggsutredning.

NVE ber på bakgrunn av dette om at Statnett

- Gjør en kritisk gjennomgang av eksisterende registreringer i Artskart av rødlistede arter av karplanter, moser, lav og sopp som finnes i influensområdet for tiltaket.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- Utfører kartlegging i felt av beslutningsrelevante arter av karplanter, moser, lav og sopp med funksjonsområder, i områder hvor det vurderes å være potensiale for artene og der tiltaket kan være i konflikt med forekomstene. Det skal legges hovedvekt på arter av nasjonal forvaltningsinteresse og områdene som disse er avhengige av.
 - Det er særlig viktig å kartlegge funksjonsområder til arter med spesifikke habitatkrav eller med begrenset forekomst, slik som truede arter knyttet til f.eks. kalkrike snøleier
- Presenterer et verdikart for beslutningsrelevante arter og økologiske funksjonsområder.
- Legger til grunn rødlistestatus etter gjeldende norsk rødliste for arter.
- Utfører en ny vurdering av potensiale for naturtyper som skal kartlegges etter gjeldende versjon av Miljødirektoratets instruks innenfor alle områder som kan bli berørt av tiltaket. Vurderingen skal være basert på relevant, tilgjengelig kartgrunnlag, inkludert fjernmålte naturtypedata.
- Gjennomfører kartlegging av naturtyper iht. instruks i områder med særlig stort konfliktpotensial, f.eks. der tiltaket kan berøre kalkrike snøleier.
- Presenterer et forenklet verdikart for naturtyper etter gjeldende versjon av Miljødirektoratets instruks basert på potensialvurderingen supplert med resultater fra feltkartlegging.
- Gjør rede for hvordan og hvorfor områder for feltkartlegging av arter og naturtyper er valgt eller valgt bort.
- Viser i kart hvilke områder som er kartlagt og ikke kartlagt i felt.
- Vurderer usikkerhet og potensial for ytterligere naturverdier enn det som er påvist, inkludert:
 - beslutningsrelevante naturverdier som er spesifikt ettersøkt, men likevel ikke påvist
 - usikkerhet knyttet til kartleggingsinnsats og -omfang (tid og areal), forholdene på kartleggingstidspunktet (sesong og værforhold) og kompetanse/kalibrering mellom kartleggere

Geologisk mangfold

Statsforvalteren har bemerket at det finnes ny informasjon om geologisk mangfold i området tilgjengelig i offentlige databaser. NVE ber om at utredningen oppdateres basert på denne informasjonen.

Vurdering av påvirkning, konsekvens og avbøtende tiltak

NVE ber om at oppdatert kunnskapsgrunnlag (jf. kravene til tilleggsutredningene for naturmangfold) legges til grunn for en ny vurdering av tiltakets virkninger for naturmangfold.

Avbøtende tiltak skal vurderes i lys av ny informasjon, og det skal framgå hvordan Statnett stiller seg til de foreslåtte tiltakene. Tiltakene skal være så konkrete som mulig. Eksempelvis skal det framgå hvilke strekninger av ledningen som ev. bør merkes med fugleavvisere, og i hvilke områder

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

og i hvilke perioder det ev. bør være restriksjoner på støyende arbeider i hekketiden for nærmere spesifiserte arter av fugl.

Vurdering av nml. §§ 8-12

Statnett skal basert på oppdatert kunnskapsstatus vurdere tiltaket etter nml. §§ 8-12. Vurderingen av samlet belastning jf. nml. § 10 skal gjøres for konkrete arter og naturtyper som blir berørt.

Presisering om kompetanse

NVE viser til forskrift om konsekvensutredninger som jf. § 17 stiller krav til bruk av relevant faglig kompetanse. Kartleggere, inkludert feltkartleggere, må ha tilstrekkelig kompetanse på beslutningsrelevante arter, naturtyper og andre naturverdier i området. Der flere kartlegger naturtyper, skal disse være godt samkjørt seg imellom ihht. Miljødirektoratets krav til opplæringsplan.

Vannmiljø jf. vannforskriften

Statsforvalteren skriver at det ikke er gjort en vurdering av tiltakets påvirkning på miljømålene i den enkelte vannforekomst jf. vannforskriften §§ 4-7, eller av om vannforskriftens § 12 kommer til anvendelse.

NVE ber om en kort vurdering av om ulike deler av tiltaket er egnet til å forringe vannforekomster til en lavere tilstandsklasse eller påvirke miljømåloppnåelsen for forekomster. Det skal gis en beskrivelse av hvordan tiltaket planlegges gjennomført for å unngå dette. Vi ber også om at Statnett vurderer behovet for feltundersøkelser før byggestart, som grunnlag for detaljplanlegging av anleggene for å unngå påvirkning på tilstandsklasse og miljømåloppnåelse.

7. Klimagassutslipp

Naturvernforbundet i Finnmark m.fl. har bedt om en utredning av klimagassutslipp fra tiltaket.

NVE ber Statnett om å utrede klimagassutslipp fra arealbruk for transformatorstasjoner, herunder midlertidige og permanente tiltak knyttet til disse som veier, riggområder etc.

- Der tiltak gir direkte inngrep i deler av en myr, må beregningene ta hensyn til om tiltaket kan senke vannspeilet og dermed påvirke eventuelle deler av myra som ligger utenfor tiltaksområdet. Dersom kun direkte berørte områder av myra tas med i utslippsberegningen, må det beskrives hvordan tiltaket skal gjennomføres uten å påvirke øvrige deler av myra.
- Vurdere og beskrive avbøtende tiltak.

Metode/gjennomføring

Beregning av klimagassutslipp skal følge metodikken i KU-håndbok for klima og miljø (M-1941).

Oppdatert og ny informasjon om tiltaket kan leveres samlet eller separat for hvert fagtema.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Laila P. Høivik
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

STATNETT SF - Asgeir Vagnildhaug
STATNETT SF - Jacob Grønn